

Jedním z důvodů, kterým se argumentuje ve prospěch výstavby amerického radaru, je nutnost pohledu do budoucna a obrana před potenciálními hrozbami, zvyšujícími svůj účinek technikou globalizovaného světa, nebezpečnými režimy, nebo tzv. „rough states“, jejich představitelé jsou nevyzpytatelní a je potřeba v jejich případě vždy počítat s horším. Jakkoli je tato logika kostrbatá, v tuto chvíli na ní přistupme.

Politika Spojených států je již několik měsíců silně průhledná a jejich představitelé se koneckonců své záměry nijak nesnaží skrývat, a pokud, tak velice neumně. Výrazem „rough states“ se dnes víceméně myslí Írán, stát, který Spojeným státům (a také Izraeli) leží v žaludku zejména díky svému jadernému programu, pomocí kterého se údajně snaží získat atomovou bombu.

Neokonzervativní publicisté a bitevní tamboři proti všemu a všem, kdo si ve světě dovolí ukázat ultimativním požadavkům nového světového řádu prostředníček, bubnují na poplach, ale nikdy nám nevysvětlili, proč chápat jinak jaderný program Íránu, než jaderný program USA, Izraele, Francie, nebo kohokoli jiného.

Oč více se bát, že jaderný program zneužije k výrobě atomové zbraně Írán a ne třeba kdokoli jiný? Protože v Íránu nevládne demokracie západního typu, protože jsou Íránci „jiní“, či protože to kdosi prostě řekl? Historie ukazuje, že Írán ve své novodobé historii nikoho nenapadl, ani neválčil. Výjimkou je íránsko-irácká válka, kde byl Írán napadeným a kde byl agresor (Irák) podporován Spojenými státy. Zprávy IAAE navíc několikrát jasně potvrdily nezávadnost íránského jaderného programu. Je důvod nechat si všeset bulíky na nos ohledně „íránského nebezpečí“ od představitelů státu, který je agresorem sám, navíc v situaci, kdy podobná argumentace válku v minulosti již jednou ospravedlnila a ukázala se jako naprosto lživou?

Írán jistě není „ideální“. Avšak použít vágního označení „není ideální“ je jistě pořád lepší, než mesiášská rétorika ospravedlňující humanitární intervence, agrese, podpořené chatrnými důkazy, nebo vytrestání „zlého státu“ za to, že si dovoluje obchodovat s ropou v eurech. Z hlediska „západní společnosti“ mají určité výtky vůči Íránu, či jeho kritika smysl. Ale dělat z nich normu, respektive vztahovat je k normám západních zemí? Co považují Spojené státy za vrchol pokroku, to může být naopak pro běžného Íránce věc naprosto nehodnotná a hodná opovržení.

Mezinárodní politika by se měla především snažit o vztahy mezi státy a najítí modu vivendi při respektování vzájemných kulturních, i systémově-politických rozdílností, ne na základě rozdílností konfrontovat, nebo se snažit prosazovat vlastní model jediné pravdy, či univerzální mocenské hegemonie.

Vše však spíše nasvědčuje tomu, že hrozby o „nebezpečném Íránu“ budou skutečně naplněny. Pokud neustálým stupňováním tlaku dojde k eskalaci a následnému ozbrojenému konfliktu (který bude mít pravděpodobně podobu amerického leteckého úderu), lze s největší

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

pravděpodobností očekávat íránskou odvetnou akci. Ta by skutečně mohla spočívat v takovém typu protiakce, která by přítomnost plánované americké radarové a protiraketové základny ospravedlňovala. Půjde však o záměnu příčiny za důsledek a to je možná právě ona nota, na kterou současná americká zahraničně-mocenská politika hraje.

Neměli bychom si tuto hru nechat vnutit.